

Dz. U. 2005 Nr 90 poz. 759

**Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2024 r.
poz. 949.**

U S T A W A

z dnia 6 maja 2005 r.

o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej

Rozdział 1

Przepis ogólny

Art. 1. Ustawa określa zasady funkcjonowania i tryb wyłaniania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz zasady i tryb wyznaczania kandydatów na przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej.

Rozdział 2

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego

Art. 2. 1. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, zwana dalej „Komisją Wspólną”, stanowi forum wypracowywania wspólnego stanowiska Rządu i samorządu terytorialnego.

2. Komisja Wspólna rozpatruje problemy związane z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego i z polityką państwa wobec samorządu terytorialnego, a także sprawy dotyczące samorządu terytorialnego znajdujące się w zakresie działania Unii Europejskiej i organizacji międzynarodowych, do których Rzeczpospolita Polska należy.

3. Uprawnienia Komisji Wspólnej nie naruszają właściwości organów władzy publicznej.

Art. 3. Do zadań Komisji Wspólnej należy:

- 1) wypracowywanie wspólnego stanowiska Rządu i samorządu terytorialnego w zakresie ustalania priorytetów gospodarczych i społecznych w sprawach dotyczących:
 - a) gospodarki komunalnej i funkcjonowania samorządu gminnego i samorządu powiatowego,
 - b) rozwoju regionalnego i funkcjonowania samorządu województwa;
- 2) dokonywanie przeglądów i ocen warunków prawnych i finansowych funkcjonowania samorządu terytorialnego, w tym także powiatowych służb, inspekcji i straży oraz organów nadzoru i kontroli nad samorządem terytorialnym;
- 3) ocena stanu funkcjonowania samorządu terytorialnego w odniesieniu do procesu integracji w ramach Unii Europejskiej, w tym wykorzystywania przez jednostki samorządu terytorialnego środków finansowych;
- 4) analizowanie informacji o przygotowywanych projektach aktów prawnych, dokumentów i programów rządowych dotyczących problematyki samorządu terytorialnego, w szczególności przewidywanych skutków finansowych;
- 5) opiniowanie projektów aktów normatywnych, programów i innych dokumentów rządowych dotyczących problematyki samorządu terytorialnego, w tym także określających relacje pomiędzy samorządem terytorialnym a innymi organami administracji publicznej.

Art. 4. 1. W skład Komisji Wspólnej wchodzi przedstawiciele strony rządowej i strony samorządowej w równej liczbie.

2. Stronę rządową w Komisji Wspólnej stanowią:

- 1) minister właściwy do spraw administracji publicznej;
- 2) 15 przedstawicieli powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Art. 5. 1. Stronę samorządową w Komisji Wspólnej stanowią wyznaczeni przedstawiciele ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego, w tym:

- 1) po 2 osoby wyznaczone przez ogólnopolskie organizacje reprezentujące następujące kategorie jednostek samorządu gminnego:
 - a) gminy liczące powyżej 300 tysięcy mieszkańców,

- b) gminy posiadające status miasta,
 - c) gminy, których siedziby władz znajdują się w miastach położonych na terytorium tych gmin,
 - d) gminy nieposiadające statusu miasta i niemające siedzib swych władz w miastach położonych na terytorium tych gmin;
- 2) 2 osoby wyznaczone przez ogólnopolską organizację reprezentującą jednostki samorządu powiatowego;
 - 3) 2 osoby wyznaczone przez ogólnopolską organizację reprezentującą jednostki samorządu województw;
 - 4) 2 osoby wyznaczone przez ogólnopolską organizację reprezentującą wszystkie kategorie jednostek samorządu terytorialnego, zrzeszającą co najmniej 100 członków;
 - 5) 2 osoby wyznaczone przez ogólnopolską organizację reprezentującą regionalne organizacje samorządowe.

2. Ogólnopolskie organizacje jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w ust. 1, powinny spełniać następujące kryteria:

- 1) reprezentować jednostki funkcjonujące na danym stopniu podziału terytorialnego państwa, a w przypadku jednostek samorządu gminnego – jedną z kategorii tych jednostek, spośród wymienionych w ust. 1 pkt 1 lub reprezentować regionalne organizacje samorządowe;
- 2) działać przez okres nie krótszy niż kadencja wybieranych w głosowaniu powszechnym organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego na danym stopniu podziału;
- 3) reprezentować jednostki samorządu terytorialnego, których członkostwo w danej organizacji wynika bezpośrednio z rozstrzygnięcia organu jednostki samorządu terytorialnego.

3. Wyznaczenie przedstawicieli, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie i na zasadach określonych w aktach statutowych lub porozumieniach właściwych organizacji jednostek samorządu terytorialnego. O wyznaczeniu przedstawicieli organ statutowy lub przedstawiciel porozumienia właściwej organizacji jednostek samorządu terytorialnego zawiadamia niezwłocznie ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Art. 6. 1. Ogólnopolskie organizacje jednostek samorządu terytorialnego składają na bieżąco Radzie Ministrów, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wnioski o uznanie za organizacje uprawnione do wyznaczania przedstawicieli do Komisji Wspólnej. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające spełnianie kryteriów, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2.

2. Rada Ministrów rozpatruje wnioski, o których mowa w ust. 1, w terminie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia kadencji nowo wybranych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego.

3. Jeżeli dwie lub więcej ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego reprezentujących te same kategorie jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 5 ust. 1, lub reprezentujących regionalne organizacje samorządowe spełnia kryteria wymienione w art. 5 ust. 2, uprawnioną do wyznaczenia przedstawicieli do Komisji Wspólnej jest ta organizacja, która ma największą liczbę członków.

4. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, organizacje, które są uprawnione do wyznaczania przedstawicieli do Komisji Wspólnej, kierując się kryteriami, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, po rozpatrzeniu wniosków ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego reprezentujących te same kategorie jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 5 ust. 1, lub regionalne organizacje samorządowe.

Art. 7. 1. Komisja Wspólna wyraża opinię na zasadzie jej uzgodnienia przez obie strony Komisji. Opinia może zawierać odrębne stanowiska w kwestiach szczegółowych.

2. W przypadku braku uzgodnienia, o którym mowa w ust. 1, każda ze stron przyjmuje własne stanowisko w sprawie będącej przedmiotem obrad.

3. W przypadkach gdy przepisy odrębne przewidują obowiązek zasięgnięcia opinii Komisji Wspólnej lub opinii strony samorządowej Komisji o projekcie aktu normatywnego lub innego dokumentu, termin wyrażenia opinii o projekcie wynosi 30 dni od dnia doręczenia projektu. Nieprzedstawienie opinii w terminie oznacza rezygnację z prawa jej wyrażenia.

Art. 8. 1. Członkowie Rady Ministrów oraz inne podmioty właściwe do przygotowania projektów aktów normatywnych, programów i innych dokumentów

rządowych dotyczących problematyki samorządu terytorialnego przedstawiają Komisji Wspólnej do zaopiniowania projekty tych dokumentów wraz z prognozą ich skutków finansowych.

2. Opinia Komisji Wspólnej dotycząca projektów dokumentów rządowych, o których mowa w ust. 1, jest dołączana do projektu dokumentu. W przypadkach, o których mowa w art. 7 ust. 2, do projektu dokumentu dołącza się stanowisko każdej ze stron Komisji Wspólnej.

3. Do opinii i stanowisk, o których mowa w ust. 2, przepis art. 7 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 9. Każda ze stron Komisji Wspólnej, poza przypadkami, o których mowa w art. 7 i 8, może również zająć stanowisko w sprawie dotyczącej problematyki samorządu terytorialnego, jak też wnioskować do drugiej strony o podjęcie sprawy, którą uzna za mającą znaczenie z punktu widzenia problematyki samorządu terytorialnego.

Art. 10. 1. Komisja Wspólna powołuje stałe zespoły problemowe.

2. Do zakresu działania stałych zespołów problemowych należy wykonywanie zadań wynikających z art. 3 w zakresie określonym przez Komisję Wspólną i przedstawianie Komisji Wspólnej wyników prac.

3. W razie potrzeby Komisja Wspólna może powołać doraźne zespoły problemowe.

4. Do stałych i doraźnych zespołów problemowych Komisja Wspólna może powoływać osoby spoza jej składu.

5. Do zespołów problemowych przepisy art. 7 ust. 1 i 2 oraz art. 9 stosuje się odpowiednio.

Art. 11. 1. Pracami Komisji Wspólnej kierują współprzewodniczący:

- 1) minister właściwy do spraw administracji publicznej, jako przedstawiciel strony rządowej;
- 2) przedstawiciel samorządu terytorialnego, wybrany przez członków strony samorządowej spośród ich grona.

2. Do zadań współprzewodniczących należy:

- 1) przewodniczenie posiedzeniom Komisji Wspólnej;

- 2) ustalanie harmonogramu prac Komisji Wspólnej, w szczególności ustalanie terminów i porządku obrad kolejnych posiedzeń Komisji przy uwzględnieniu wniosków zgłaszanych przez członków Komisji;
- 3) ustalanie składów osobowych stałych i doraźnych zespołów problemowych;
- 4) powoływanie i odwoływanie współprzewodniczących stałych i doraźnych zespołów problemowych.

3. Współprzewodniczący Komisji Wspólnej reprezentujący stronę rządową na wniosek współprzewodniczącego reprezentującego stronę samorządową lub z własnej inicjatywy może powoływać ekspertów Komisji oraz zlecać wykonanie opinii i ekspertyz na rzecz Komisji.

4. Współprzewodniczący Komisji Wspólnej mogą zapraszać do udziału w pracach Komisji oraz jej stałych i doraźnych zespołów, z głosem doradczym, przedstawicieli administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz innych organizacji i instytucji.

Art. 12. Komisja Wspólna rozpatruje sprawy wniesione przez:

- 1) członków Rady Ministrów oraz inne podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1;
- 2) współprzewodniczących Komisji;
- 3) stałe i doraźne zespoły problemowe.

Art. 13. 1. Pracami stałych i doraźnych zespołów problemowych kierują ich współprzewodniczący, reprezentujący stronę rządową i stronę samorządową.

2. Do zadań współprzewodniczących zespołów należy:

- 1) przewodniczenie posiedzeniom zespołów;
- 2) ustalanie harmonogramu prac zespołów;
- 3) sporządzanie okresowych informacji dla Komisji Wspólnej o pracach zespołów;
- 4) ustalanie terminów i zakresu tematycznego kolejnych posiedzeń zespołów.

Art. 14. 1. Posiedzenia Komisji Wspólnej odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na 2 miesiące.

2. Posiedzenia stałych i doraźnych zespołów problemowych odbywają się w zależności od potrzeb.

3. Z posiedzenia Komisji Wspólnej oraz stałych i doraźnych zespołów problemowych sporządza się protokół. Do protokołu dołącza się w szczególności dokumenty, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 2 oraz art. 9.

Art. 15. 1. Posiedzenia Komisji Wspólnej i zespołów problemowych zwołuje odpowiednio współprzewodniczący Komisji lub zespołu reprezentujący stronę rządową, działając w uzgodnieniu ze współprzewodniczącym reprezentującym stronę samorządową, z własnej inicjatywy lub na wniosek współprzewodniczącego reprezentującego stronę samorządową.

2. Pierwsze posiedzenie Komisji Wspólnej, w nowym składzie, zwołuje minister właściwy do spraw administracji publicznej w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia go o wyznaczeniu przedstawicieli strony samorządowej do Komisji Wspólnej.

3. Obsługę organizacyjną prac Komisji Wspólnej i jej zespołów problemowych zapewnia sekretarz Komisji wyznaczony przez współprzewodniczącego Komisji reprezentującego stronę rządową, działając w porozumieniu z sekretarzem wyznaczonym przez współprzewodniczącego reprezentującego stronę samorządową. Sekretarz komisji wyznaczony przez współprzewodniczącego Komisji reprezentującego stronę rządową wykonuje zadania przy pomocy sekretariatu Komisji.

Art. 16. Członkom Komisji Wspólnej oraz członkom zespołów problemowych niebędących członkami Komisji nie przysługuje wynagrodzenie.

Art. 17. Komisja Wspólna uchwała swój regulamin, który określa szczegółowy tryb pracy Komisji i jej stałych zespołów problemowych oraz zakres zadań poszczególnych zespołów i ich liczbę. Regulamin pracy Komisji Wspólnej podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 18. 1. Obsługę organizacyjną, techniczną i kancelaryjno-biurową Komisji Wspólnej, jej zespołów i sekretariatu zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

2. Koszty finansowania obsługi, o której mowa w ust. 1, są pokrywane ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw administracji publicznej.

Rozdział 3

Zasady i tryb wyznaczania kandydatów na przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej

Art. 19. 1. Rada Ministrów przedkłada Radzie Unii Europejskiej wniosek zawierający listę 21 kandydatów na członków i 21 kandydatów na zastępców członków Komitetu Regionów Unii Europejskiej, zwanego dalej „Komitetem Regionów”.

2. Kandydatów na członków i kandydatów na zastępców członków Komitetu Regionów wyznacza się spośród osób będących:

- 1) radnymi gminy, powiatu lub województwa;
- 2) wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta), członkami zarządu powiatu lub członkami zarządu województwa.

Art. 20. 1. Rada Ministrów na liście, o której mowa w art. 19 ust. 1, umieszcza kandydatów na członków i kandydatów na zastępców członków, wyznaczonych przez:

- 1) ogólnopolską organizację reprezentującą jednostki samorządu województw – w liczbie 8 kandydatów na członków i 8 kandydatów na zastępców członków,
- 2) ogólnopolską organizację reprezentującą jednostki samorządu powiatowego – w liczbie 3 kandydatów na członków i 3 kandydatów na zastępców członków,
- 3) ogólnopolskie organizacje reprezentujące następujące kategorie jednostek samorządu gminnego:
 - a) gminy liczące powyżej 300 tysięcy mieszkańców – w liczbie 2 kandydatów na członków i 2 kandydatów na zastępców członków,
 - b) gminy posiadające status miasta – w liczbie 3 kandydatów na członków i 3 kandydatów na zastępców członków,
 - c) gminy, których siedziby władz znajdują się w miastach położonych na terytorium tych gmin – w liczbie 1 kandydata na członka i 1 kandydata na zastępcę członka,
 - d) gminy nieposiadające statusu miasta i niemające siedzib swych władz w miastach położonych na terytorium tych gmin – w liczbie 2 kandydatów na członków i 2 kandydatów na zastępców członków,

- 4) ogólnopolską organizację reprezentującą wszystkie kategorie jednostek samorządu terytorialnego, zrzeszającą co najmniej 100 członków – w liczbie 1 kandydata na członka i 1 kandydata na zastępcę członka,
 - 5) ogólnopolską organizację reprezentującą regionalne organizacje samorządowe – w liczbie 1 kandydata na członka i 1 kandydata na zastępcę członka
- reprezentowane w Komisji Wspólnej.

2. Strona samorządowa Komisji Wspólnej zapewnia reprezentowanie przez kandydatów na członków i kandydatów na zastępców członków w Komitecie Regionów wszystkich województw.

Rozdział 4

Przepisy zmieniające, przejściowe i dostosowujące

Art. 21. (pominięty)¹⁾

Art. 22. Jeżeli dotychczasowe przepisy odwołują się do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego albo reprezentacji lub przedstawicielstwa samorządów terytorialnych, należy przez to rozumieć Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego działającą na podstawie przepisów niniejszej ustawy.

Art. 23. 1. W kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego wybranych w 2002 r. organizacjami, o których mowa w art. 5 ust. 1, są odpowiednio:

- 1) dla jednostek samorządu gminnego:
 - a) Unia Metropolii Polskich,
 - b) Związek Miast Polskich,
 - c) Unia Miasteczek Polskich,
 - d) Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) dla jednostek samorządu powiatowego – Związek Powiatów Polskich;
- 3) dla jednostek samorządu województwa – Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej.

¹⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 czerwca 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 949).

2. Rozporządzenie, o którym mowa w art. 6 ust. 4, Rada Ministrów wyda w terminie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w której ustawa weszła w życie.

3. Do czasu wydania rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2, Komisja Wspólna działa w składzie powołanym na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2002 r. w sprawie powołania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (Dz. U. poz. 124 oraz z 2003 r. poz. 508). Zmiany przedstawicieli w Komisji Wspólnej następują z uwzględnieniem przepisów art. 4 ust. 2 i art. 5 ust. 3.

Art. 24. W przypadku wygaśnięcia mandatu przedstawiciela Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów do wyznaczenia kandydata na przedstawiciela stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

Art. 25. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia²⁾.

²⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 23 maja 2005 r.